

VRIJE VERTALING IN HET NEDERLANDS VAN HET ADVIES VAN DE CREG OVER DE
MAXIMUMPRIJZEN VOOR DE LEVERING VAN AARDGAS AAN DE RESIDENTIËLE
KLANTEN EN AAN DE KMO'S

Mijnheer Johan Vande Lanotte
Vice-Eerste minister en Minister van Economie,
Consumenten en Noordzee
Kunstlaan 7
1210 BRUSSEL

**PER AANGETEKEND SCHRIJVEN
MET ONTVANGSTBEWIJS**

Uw referentie
JVDL/JC/VD/2012/

Onze referentie
DIRP/GCA/BLI/kfe/12/238

Datum
29-11-2012

Contactpersoon
G. Camps

Telefoon
32 2 289 76 56

Fax
32 2 289 76 49

Advies van de CREG bedoeld in artikel 15/10, § 1, van de gaswet

Mijnheer de Vice-Eerste Minister,

Wij hebben uw schrijven van 28 november 2012 goed ontvangen en zeer aandachtig gelezen.

In dit schrijven vermeldt u het voornemen van de federale Regering om het niveau van de gasprijzen toegepast in België te herleiden tot het gemiddelde van de prijzen toegepast in de buurlanden. In dit kader vraagt u aan de CREG om een voorstel van ministerieel besluit op te stellen tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de residentiële eindafnemers, in toepassing van artikel 15/10, § 1, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (hierna: de "gaswet"). In een e-mail van 29 november 2012 heeft u tevens vermeld dat u wenst dat de kmo's ook van dit mechanisme van maximumprijzen kunnen genieten.

Artikel 15/10, § 1, van de gaswet stelt echter dat een dergelijk ministerieel besluit wordt genomen "*na advies van de commissie*" en niet op voorstel van de commissie. Overeenkomstig de adviesbevoegdheid van de CREG wordt dus verondersteld dat haar een eerste ontwerp wordt voorgelegd.

De CREG stelt echter vast dat de tweede en de derde paragraaf van uw schrijven de basiselementen van uw ontwerp duidelijk genoeg uiteenzetten, waardoor zij het onderstaande advies kan formuleren.

1. De CREG stelt vast dat het Regeerakkoord van 1 december 2011 het volgende bepaalt: "*Het is het doel van de regering om de energieprijzen voor (...) particulieren (...) niet hoger te laten liggen dan de gemiddelde prijs in de ons omringende landen om (...) de koopkracht van de burgers te vrijwaren. De regering zal vragen dat de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) onderzoekt of objectieve factoren het prijsverschil tussen België en de buurlanden rechtvaardigen. Indien het onderzoek van de CREG besluit dat het verschil*

niet gerechtvaardigd is, zal zij de regering een tijdelijke maximumprijs voorstellen, die de Belgische prijzen tot het gemiddelde van de prijzen in de buurlanden zal terugbrengen, en waarbij de concurrentie moet blijven spelen.”¹

In de studie 1134 die zij in opdracht van de Regering heeft opgesteld², stelde de CREG vast dat, vergeleken met de buurlanden en wat betreft de levering van aardgas aan residentiële eindafnemers en kmo's, de hoogste energieprijzen (*commodity*) in België worden waargenomen. Dit prijsverschil ten opzichte van de buurlanden kan niet op objectieve wijze worden gerechtvaardigd.

De recente maandelijkse publicaties van de CREG³ tonen aan dat de conclusies van de studie 1134 in november 2012 nog steeds actueel zijn.

2. Voor de CREG is de invoering van een maximumprijs voor de levering van aardgas aan residentiële klanten en kmo's slechts gerechtvaardigd voor zover zou blijken dat het mechanisme van het “vangnet” niet zal toelaten de doelstelling vastgelegd door de Regering, te verwezenlijken.

Het mechanisme van het “vangnet”, opgenomen in de gaswet onder artikel 15/10*bis* via de wet van 8 januari 2012, en gewijzigd door de wet van 29 maart 2012, heeft als doel te strijden tegen de volatiliteit van de variabele prijzen van aardgas die worden aangerekend aan de residentiële klanten en kmo's door de manier waarop de variabele gasprijzen kunnen evolueren, af te bakenen. Deze afbakening wordt thans als volgt bepaald:

- de beperking tot vier keer per jaar van de indexering van de variabele energieprijzen;
- het verbod om indexeringsparameters te gebruiken die niet overeenstemmen met een exhaustieve lijst van criteria opgenomen in een koninklijk besluit, dat nog moet worden aangenomen;
- de controle door de CREG van de correcte toepassing van de gebruikte indexeringsformule;
- de verplichting voor de leveranciers om elke prijsstijging die niet voortvloeit uit de toepassing van de indexeringsformule te motiveren.

De CREG is van mening dat het mechanisme van het “vangnet”, zoals het vandaag bestaat, niet zal toelaten het niveau van de gasprijzen toegepast in België tot het gemiddelde van de prijzen toegepast in de buurlanden te herleiden. De redenen hiervoor zijn de volgende:

- i. het mechanisme van het “vangnet” is niet van toepassing op de prijsvoorstellen met een vaste prijs beschikbaar op de markt;

¹ Belgische regering, Regeerakkoord, 1 december 2011, p. 126

Te raadplegen op:

http://www.premier.be/sites/all/themes/custom/tcustom/Files/Regeerakkoord_1_december_2011.pdf

² CREG, Studie (F)120131-CDC-1134 over de hoogte en de evolutie van de energieprijzen, 31 januari 2012, p.116-119

Te raadplegen op: <http://www.creg.info/pdf/Studies/F1134NL.pdf>

³ CREG, Overzicht en evolutie van de elektriciteit- en aardgasprijzen voor residentiële klanten en kmo's, november 2012, p. 38-41

Te raadplegen op: <http://www.creg.info/pdf/Tarifs/energiecomponent.pdf>

- ii. het mechanisme van het “vangnet” heeft geen impact op het oorspronkelijke niveau van de variabele gasprijzen toegepast in België: enkel de latere evolutie van het niveau van de prijzen wordt door het mechanisme geregeld. Zo, en verwijzend naar het doel dat de regering voor ogen heeft, laat het mechanisme van het “vangnet” niet toe om een leverancier die in België veel hogere prijzen toepast dan de prijzen die hij in buurlanden hanteert, te verplichten om zijn prijzen te verlagen. Het aannemen van een koninklijk besluit dat een exhaustieve lijst bevat van de criteria waaraan de indexeringsparameters moeten voldoen, zal wellicht niets aan deze vaststelling veranderen;
- iii. onder de residentiële klanten, en ondanks de verschillende bewustmakingscampagnes die de afgelopen maanden werden georganiseerd, heeft een aanzienlijk deel van de verbruikers nog steeds geen leveringscontract ondertekend en wordt *de facto* nog steeds beleverd door de “standaardleverancier” tegen één van de duurste tarieven van de markt. Zelfs in geval van concurrentie, en gezien het absolute gebrek aan mobiliteit van deze “slapende” klanten, heeft de “standaardleverancier” er geen enkel belang bij om op eigen initiatief zijn tarieven, die beduidend hoger zijn dan de gemiddelde prijzen toegepast in de buurlanden, aan te passen.

De CREG besluit op basis van wat hierboven vermeld staat dat de exclusieve toepassing van het mechanisme van het “vangnet” niet zal toelaten de doelstelling vooropgesteld door de Regering te verwezenlijken. Om deze doelstelling te bereiken, moet een aanvullend mechanisme worden ingevoerd.

3. Artikel 15/10, § 1, van de gaswet bepaalt dat, na advies van de commissie en beraadslaging in de Ministerraad, de federale minister die de economie onder zijn bevoegdheden heeft maximumprijzen voor de levering van aardgas aan eindafnemers en voor het aandeel van de aardgaslevering aan distributiebedrijven kan vaststellen.

Volgens de CREG zou de invoering van maximumprijzen op basis van artikel 15/10, § 1, van de gaswet een doeltreffend mechanisme zijn om het niveau van de gasprijzen gehanteerd in België te herleiden tot het gemiddelde van de prijzen toegepast in de buurlanden. Deze maximumprijzen zullen namelijk wellicht van toepassing zijn op (i) zowel de contracten met vaste prijzen als de contracten met variabele prijzen, (ii) alle leveranciers, ongeacht het oorspronkelijke niveau van de toegepaste prijzen en (iii) alle residentiële klanten en kmo's, ongeacht hun mobiliteit.

Het ontwerp dat het voorwerp uitmaakt van het onderstaande advies van de CREG is het volgende.

In essentie stelt de tweede paragraaf van uw schrijven voor dat de maximumprijs wordt vastgelegd op basis van een beursparameter vermeerderd met een vaste term. U verduidelijkt in deze paragraaf dat de beurs die wordt gekozen om de beursparameter te berekenen, liquide en representatief moet zijn voor de Belgische gasmarkt. U zegt ook dat de vaste term voldoende hoog moet zijn om de vaste kosten van de leverancier alsook een billijke winstmarge te dekken. De hoogte van deze vaste term moet echter de impact van de duurste contracten op de inflatie beperken en toelaten de prijs van deze duurste contracten in lijn te brengen met de prijzen toegepast in de buurlanden.

In de derde paragraaf van uw schrijven wordt voorgesteld dat het mechanisme van de maximumprijs wordt ingevoerd voor een periode die wordt beperkt tot de overgangperiode voorgesteld door Staatssecretaris Melchior Wathelet (namelijk tot 31 december 2014).

4. De CREG is van mening dat de doelstelling vooropgesteld door de Regering kan worden verwezenlijkt aan de hand van een maximumprijs die per trimester wordt berekend op basis van de formule $TTF + 12 \text{ EUR/MWh}$, waarbij TTF overeenstemt met het aritmetische gemiddelde uitgedrukt in EUR/MWh van de referentieprijzen vastgesteld aan het einde van de dag ("*end of day*") voor de "*quarter ahead*"-contracten (leveringscontracten voor aardgas voor leveringen tijdens het volgende trimester) op de TTF-marktplaats die op www.apxindex.com worden gepubliceerd in de loop van het trimester dat voorafgaat aan de leveringsperiode.

Hierna rechtvaardigt de CREG de verschillende kenmerken van de voorgestelde maximumprijs.

De trimestriële berekening van de maximumprijs wordt gerechtvaardigd door het feit dat, vanaf 1 januari 2013 en overeenkomstig artikel 15/10*bis* van de gaswet, de variabele energieprijzen voor de levering van aardgas aan de residentiële eindafnemers en de kmo's maximum vier keer per jaar kan worden geïndexeerd, telkens op de eerste dag van een trimester.

Het gebruik van een formule gebaseerd op een parameter die het niveau van de aardgasprijzen op de internationale markten weergeeft, laat de leveranciers toe hun bevoorradingskosten te dekken. Deze benadering is coherent met de benadering aanbevolen door de CREG in haar voorstel 1151⁴.

De verwijzing naar de TTF wordt gerechtvaardigd door het feit dat het gaat om een (i) liquide en (ii) relevante beurs zowel op het vlak van handel in H-gas als in L-gas in België. Deze verwijzing wordt namelijk zowel gebruikt voor de indexering van de prijs van bepaalde gasbevoorradingscontracten op lange termijn als voor de indexering van de variabele prijs van bepaalde leveringscontracten aangeboden aan de residentiële klanten en kmo's in België.

De verwijzing naar een "*quarter ahead*"-contract is relevant in het kader van een trimestriële berekening van de maximumprijs.

De hoogte van de vaste term van 12 EUR/MWh is gerechtvaardigd door uw doelstelling om het niveau van de gasprijzen toegepast in België te herleiden tot het gemiddelde van de prijzen toegepast in de buurlanden.

De CREG heeft een gegevensbank ontwikkeld die toelaat de evolutie van de meest representatieve energieprijzen toegepast sinds mei 2012 in de buurlanden (NL, DE en FR) op te volgen. Een gemiddelde van de prijzen toegepast in de buurlanden kan worden berekend aan de hand van deze gegevensbank. Voor bijkomende inlichtingen in verband met de methodologie gebruikt door de CREG verwijzen wij naar onze publicatie "Overzicht en evolutie van de elektriciteit- en aardgasprijzen voor residentiële klanten en kmo's" opgenomen in voetnoot 3.

De drie onderstaande tabellen geven, voor de drie laatste trimesters, het verschil tussen het gemiddelde van de prijzen toegepast in de buurlanden enerzijds en, anderzijds, de waarde van de TTF-index weer. Men stelt vast dat dit verschil schommelt tussen 9 en 12 EUR/MWh, in functie van het betrokken trimester. Uit voorzichtigheid raadt de CREG aan om de hoogste waarde te hanteren, namelijk 12 EUR/MWh.

⁴ CREG, Voorstel (C)120801-CDC-1151 van "*exhaustieve lijst van toegelaten criteria met het oog op de uitwerking door elkeen van de leveranciers van de indexeringsparameters voor gas en diverse maatregelen om de vergelijkbaarheid, objectiviteit, representativiteit en transparantie van de energieprijzen aangeboden aan residentiële klanten en kmo's in België te verzekeren*", 1 augustus 2012
Te raadplegen op: <http://www.creg.info/pdf/Voorstellen/C1151NL.pdf>

Energieprijs Q2 2012 o.b.v. 2 maanden (mei / juni)				
o.b.v. Res. typeklant 23,26 MWh				
	Zone Noordwest-Europa		TTF Q1 2012	Vershil = X
	€/jaar	€/MWh	€/MWh	€/MWh
Nederland	860,45	36,99	25,23	11,77
Duitsland	767,99	33,02	25,23	7,79
Frankrijk	819,47	35,23	25,23	10,01
Gemiddelde	815,97	35,08	25,23	9,86

Energieprijs Q2 2012 o.b.v. 2 maanden (mei / juni)				
o.b.v. KMO typeklant 100 MWh				
	Zone Noordwest-Europa		TTF Q1 2012	Vershil = X
	€/jaar	€/MWh	€/MWh	€/MWh
Nederland	3.517,06	35,17	25,23	9,95
Duitsland	3.225,91	32,26	25,23	7,03
Frankrijk	3.783,82	37,84	25,23	12,61
Gemiddelde	3.508,93	35,09	25,23	9,86

Energieprijs Q3 2012 o.b.v. 3 maanden (juli / aug / sept)				
o.b.v. Res. typeklant 23,26 MWh				
	Zone Noordwest-Europa		TTF Q2 2012	Vershil = X
	€/jaar	€/MWh	€/MWh	€/MWh
Nederland	920,70	39,58	23,54	16,04
Duitsland	760,77	32,71	23,54	9,17
Frankrijk	813,28	34,96	23,54	11,42
Gemiddelde	831,58	35,75	23,54	12,21

Energieprijs Q3 2012 o.b.v. 3 maanden (juli / aug / sept)				
o.b.v. KMO typeklant 100 MWh				
	Zone Noordwest-Europa		TTF Q2 2012	Vershil = X
	€/jaar	€/MWh	€/MWh	€/MWh
Nederland	3.721,35	37,21	23,54	13,67
Duitsland	3.237,74	32,38	23,54	8,84
Frankrijk	3.772,68	37,73	23,54	14,19
Gemiddelde	3.577,26	35,77	23,54	12,23

Energieprijs Q4 2012 o.b.v. 2 maanden (okt / nov)				
o.b.v. Res. typeklant 23,26 MWh				
	Zone Noordwest-Europa		TTF Q3 2012	Vershil = X
	€/jaar	€/MWh	€/MWh	€/MWh
Nederland	923,23	39,69	24,26	15,43
Duitsland	772,39	33,21	24,26	8,94
Frankrijk	848,33	36,47	24,26	12,21
Gemiddelde	847,98	36,46	24,26	12,19

Energieprijs Q4 2012 o.b.v. 2 maanden (okt / nov)				
o.b.v. KMO typeklant 100 MWh				
	Zone Noordwest-Europa		TTF Q3 2012	Vershil = X
	€/jaar	€/MWh	€/MWh	€/MWh
Nederland	3.734,50	37,35	24,26	13,08
Duitsland	3.263,85	32,64	24,26	8,37
Frankrijk	3.883,16	38,83	24,26	14,57
Gemiddelde	3.627,17	36,27	24,26	12,01

Op basis van de volgende twee tabellen zult u vaststellen dat het niveau van deze vaste term voldoende hoog is om te waarborgen dat de leveranciers een billijke winstmarge kunnen behouden. Zoals in onderstaande tabel wordt aangetoond, is deze waarde hoger dan de waarde van de vaste termen vastgesteld in de prijsvoorstellen geïndexeerd op basis van de TTF die vandaag worden voorgesteld aan de residentiële klanten en kmo's in België. Afhankelijk van het prijsvoorstel schommelt de waarde van deze vaste term tussen 7 en 12 EUR/MWh.

RESIDENTIEEL		MWh		
Jaarverbruik		23,26		
LEVERANCIER:	DUUR CONTRACT:	VASTE TERM:	TTF-formule (variabele term):	TTF-formule (vaste + variabele term)
ESSENT	Variabel 1 jaar:	33,06	TTF + 7,5	TTF + 8,92
	Variabel 3 jaar:	33,06	TTF + 10,4	TTF + 11,82
LAMPIRIS	Variabel 1,2,3 jaar:	28,93	TTF + 7,9	TTF + 9,14
ENECO	Variabel 1 jaar:	33,06	TTF + 8,03	TTF + 9,45
EBEM	Onbepaalde duur:	33,06	TTF + 9,5	TTF + 10,92
OCTA+	Variabel 1 jaar:	28,93	TTF + 7,83	TTF + 9,07
ELEGANT	Onbepaalde duur:	33,06	TTF + 9	TTF + 10,42

KMO Jaarverbruik		MWh 100		
LEVERANCIER:	DUUR CONTRACT:	VASTE TERM:	TTF-formule (variabele term):	TTF-formule (vaste + variabele term)
ESSENT	Variabel 1 jaar:	33,06	TTF + 7,5	TTF + 7,83
	Variabel 3 jaar:	33,06	TTF + 10,4	TTF + 10,73
LAMPIRIS	Variabel 1,2,3 jaar:	70,25	TTF + 7,9	TTF + 8,6
ENECO	Variabel 1 jaar:	33,06	TTF + 8,03	TTF + 8,36
EBEM	Onbepaalde duur:	33,06	TTF + 9,5	TTF + 9,83
OCTA+	Variabel 1 jaar:	70,25	TTF + 7,83	TTF + 8,53

5. De CREG is het volledig eens met uw voorstel over het feit dat deze maximumprijs slechts tijdelijk moet zijn. Uw suggestie om het bestaan van een maximumprijs tegen 31 december 2014 af te schaffen, lijkt de CREG redelijk.

Aangezien de invoerders die zich nog steeds bevoorraden op basis van lange termijncontracten geïndexeerd op basis van de prijzen van de aardolieproducten genieten van periodieke prijsherzelingen die rekening houden met het *ex post* waargenomen verschil tussen hun prijs geïndexeerd op basis van de aardolie en de gasprijs vastgesteld op de beurzen, wordt hen door het mechanisme dat u voorstelt, verzekerd dat hun reële bevoorradingskosten worden gedekt.

Gemakshalve bevat het onderhavige advies als bijlage een tekst in de vorm van een voorontwerp van ministerieel besluit. Wij blijven natuurlijk te uwer beschikking indien u bijkomende informatie wenst.

Met de meeste hoogachting,

Guido Camps
Directeur

François Possemiers
Voorzitter van het Directiecomité

Bijlage: voorontwerp van ministerieel besluit

Ministerieel besluit tot vastlegging van een maximumprijs voor de levering van aardgas aan de residentiële eindafnemers en aan de kmo's

De Vice-eerste minister en Minister van Economie,

Gelet op de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen, artikel 15/10, § 1, gewijzigd door de wetten van 20 maart 2003 en 1 juni 2005;

Gelet op het advies van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas van 29 november 2012;

Gelet op de wetten van de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, artikel 3, § 1;

Gelet op de hoogdringendheid;

Overwegende dat [rechtvaardiging van de hoogdringendheid];

Na beraadslaging in Ministerraad,

BESLUIT:

Artikel 1. De maximumprijs van de energiecomponent voor de levering van aardgas aan residentiële eindafnemers en aan kmo's wordt als volgt bepaald:

Maximumprijs = TTF + 12 EUR/MWh,

waarbij TTF overeenstemt met het aritmetische gemiddelde uitgedrukt in EUR/MWh van de referentieprijs vastgesteld aan het einde van de dag ("*end of day*") voor de "*quarter ahead*"-contracten (leveringscontracten voor aardgas voor leveringen tijdens het volgende trimester) op de TTF-marktplaats die worden gepubliceerd in de loop van het trimester dat voorafgaat aan de leveringsperiode. Dit aritmetisch gemiddelde wordt berekend op basis van de gegevens gepubliceerd op www.apxendex.com.

Art. 2. Het onderhavige besluit [treedt in werking op 1 januari 2013 en] en houdt op uitwerking te hebben op [31 december 2014].

Brussel, op [...]

Johan Vande Lanotte